

ENVIRONMENTAL PRODUCT DECLARATION

in accordance with ISO 14025, ISO 21930 and EN 15804

Eier av deklarasjonen:	Gunnar Holth Grusforretning AS
Programoperatør:	Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner
Utgiver:	Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner
Deklarasjonsnummer:	NEPD-2099-949-NO
Publiseringsnummer:	NEPD-2099-949-NO
ECO Platform registreringsnummer:	-
Godkjent dato:	11.03.2020
Gyldig til:	11.03.2025

Naturgrus, produsert ved avd Hagen - Vesterhaug, Elverum.

Gunnar Holth Grusforretning AS

www.epd-norge.no

Generell informasjon

Produkt:

Naturgrus, produsert ved avd Hagen - Vesterhaug, Elverum.

Programoperatør:

Næringslivets stiftelse for Miljødeklarasjoner
Pb. 5250 Majorstuen, 0303 Oslo
Phone: +47 97722020
e-post: post@epd-norge.no

Deklarasjonsnummer:

NEPD-2099-949-NO

ECO Platform registreringsnummer:**Deklarasjonen er basert på PCR:**

EN 15804:2012+A1:2013 og NPCR Part A tjener som kjerne-PCR

Erklæring om ansvar:

Eieren av deklarasjonen skal være ansvarlig for den underliggende informasjon og bevis. EPD Norge skal ikke være ansvarlig med hensyn til produsent informasjon, livsløpsvurdering data og bevis.

Deklarert enhet:

1 tonne Naturgrus, produsert ved avd Hagen - Vesterhaug, Elverum.

Deklarert enhet med opsjon:

A1,A2,A3,A4

Funksjonell enhet:**Verifikasjon:**

Uavhengig verifikasjon av data, annen miljøinformasjon og EPD er foretatt etter ISO 14025:2010, kapittel 8.1.3 og 8.1.4

Ekstern

Tredjeparts verifikator:

Sign

Lars G. F. Tellnes

(Uavhengig verifikator godkjent av EPD Norge)

Eier av deklarasjonen:

Gunnar Holth Grusforretning AS
Kontaktperson: Bjørn Ottar Ramstad
Telefon: +47 92 43 30 78
e-post: bjorn@gholth.no

Produsent:

Gunnar Holth Grusforretning AS

Produksjonssted:

Avd. Hagen - Vesterhaug, Elverum.

Kvalitet/Miljøsystem:

Bedriften har internkontroll for ytre miljø

Org. no.:

912 774 244

Godkjent dato: 11.03.2020

Gyldig til: 11.03.2025

Årstall for studien:

2019

Sammenlignbarhet:

EPD av byggevarer er nødvendigvis ikke sammenlignbare hvis de ikke samsvarer med NS-EN 15804 og ses i en bygningskontekst.

Miljødeklarasjonen er utarbeidet av:

Deklarasjonen er utviklet ved bruk av eEPD v3.0 fra LCA.no
Godkjenning:
Bedriftsspesifikke data er

Samlet og registrert av: Bjørn Ottar Ramstad

Kontrollert av: Erland Søgård

Godkjent:

Sign

Håkon Hauan
Daglig leder av EPD-Norge

Produkt

Produktbeskrivelse:

Produktene som er deklartert i denne EPD`n, er produsert av mobilt knuseutstyr fra Gunnar Holth Grusforretning, ved uttaksområdet Hagen - Vesterhaug, i Elverum Kommune.

Naturgrus er steinmaterialer som blir foredlet fra stedlige løsmasser gjennom knusing, og sikting. Antall runder med knusing og sikting er avhengig av ønsket dimensjon, spesifikasjon og bruksområde.

Produktene har følgende bruksområder:

Bunden bruk i asfalt og betong, ubunden bruk til veg, bane, bygg og anlegg, samt annen ubunden bruk.

Se tabell under Systemgrenser og Teknisk tilleggsinformasjon for detaljer.

Produktspesifikasjon:

Produktet består av 100% natur grus, uten tilsetninger , uten emballering.

Tekniske data:

Samfengt tilslag med knuste korn fra løsmasseforekomst. Hovedsakelig sammensatt av kubisk rundende/skarpkantede korn av ryolitt, feltspatiske bergarter, granitt, gneis og mørke bergarter. Ingen belegg på kornoverflater, ingen forvitrede korn og ingen meget svake korn. EPD`n gjelder for knuste- og siktede masser fra natur grus i en rekke fraksjoner.

Det er utarbeidet ytelses erklæringer og CE dokumentasjon for alle produkter. Teknisk data fremgår i denne dokumentasjonen.

Markedsområde:

Innlandet.

Levetid, produkt:

Levetiden til produktet vil være tilsvarende levetiden til anlegget hvor steinen blir brukt.

Levetid, anlegg:

Avhengig av bruksområde.

LCA: Beregningsregler

Deklarert enhet:

1 tonne Naturgrus, produsert ved avd Hagen - Vesterhaug, Elverum.

Cut-off kriterier:

Alle viktige råmaterialer og all viktig energibruk er inkludert. Produksjonsprosessen for råmaterialene og energistrømmer som inngår med veldig små mengder (mindre enn 1%) er ikke inkludert. Disse cut-off kriteriene gjelder ikke for farlige materialer og stoffer.

Allokering:

Allokering er gjort iht. bestemmelser i EN 15804. Inngående energi og vann, samt produksjon av avfall i egen produksjon er allokert likt mellom alle produktene gjennom masseallokering. Miljøpåvirkning og ressursforbruk for primærproduksjonen av resirkulerte materialer er allokert til det opprinnelige produktsystemet. Bearbeidingsprosessen og transport av materialet til produksjonssted er allokert til analysen i denne EPDen.

Energi forbruket til hver enkelt maskin er fordelt på de ulike prosessene.

Datakvalitet:

Spesifikke data for uttak av masser, transport, og eventuell knusing er fremskaffet av produsenten. De representerer produksjonen av det deklarte produktet og ble samlet inn for EPD-utvikling i det oppgitte året for studien. Bakgrunnsdata er basert på data fra Østfoldforskning sine databaser (2015 – 2017) og ecoinvent v3.3 Allocation, recycled content (2016).

Dataopplysningene er basert på bakgrunnstall fra produksjon på Hagen - Vesterhaug i 2019. Disse opplysningene tar for seg ressurs bruken fra rensk, sikting, grov- og finknusing, sortering av de ulike fraksjonene, og intern transport av de ulike massene.

Materials	Source	Data quality	Year
00. Grus, Hagen Natur	Owner of EPD	Database	
01. Grovknusing, 1. knusettrinn, Hagen Natur	Owner of EPD	Database	
02. Finknuser, 2. knusettrinn, Hagen Natur	Owner of EPD	Database	

Systemgrenser og Teknisk tilleggsinformasjon:

Innholdet omfatter alt fra rensk av vegetasjon, til knusing og sikting/sortering av de ulike produktene. Et eksempel på ekstern transport avstand er lagt til grunn. Flytskjema for produksjon av natur grus fra råvare til ferdig produsert, er vist i figuren under.

HAGEN/VESTERHAUG, NATUR

Fraksjon		Knusetrinn (normalt)	Bruksområde
Subbus	0/4 mm	0	Tilslag asfalt, ubunden bruk, hellelegging, idrettsbaner.
Støpegrus	0/8 mm	0	Tilslag til betong, avretting for legging av heller, belegnings stein.
Bærelag Natur	0/32 mm	0	Ubunden bruk, oppretting, veg fundament, bærelag.
Natur sand		0	Ubunden bruk f.eks. oppfylling.
Natur singel	4/8	2	Tilslag til asfalt, ubunden bruk.
Natur singel	8/11	2	Tilslag til betong, asfalt, ubunden bruk.
Natursingel	8/16 mm	2	Tilslag til Betong, asfalt, ubunden bruk f.eks. oppretting før støpning, drenering, grøfter for rør.
Natursingel	11/16 mm	2	Tilslag til betong, asfalt, ubunden bruk bl.a. dreneringsarbeider, oppretting før støpning, grøfter for rør.
Natursingel	16/22 mm	2	Tilslag til betong, ubunden bruk f.eks. fundament for vegger og plasser.

LCA: Scenarier og annen teknisk informasjon

Følgende informasjonen beskriver scenariene for modulene i EPDen.

Det er vist et eksempel på en ekstern transport på 10 km ut i fra Hagen -Vesterhaug.

Transport fra produksjonssted til bruker (A4)

Type	Kapasitetsutnyttelse inkl retur %	Kjøretøytype	Distanse km	Brennstoff/Energi forbruk	Enhet	Verdi (l/t)
Bil	55,0 %	Lastebil med henger, EURO6	10	0,022606	l/tkm	0,23
Jernbane					l/tkm	
Båt					l/tkm	
Annet					l/tkm	

Byggefase A5

.	Enhet	Verdi
Hjelpematerialer	kg	
Vannforbruk	m ³	
Elektrisitetsforbruk	kWh	
Andre energikilder	MJ	
Materialtap	kg	
Materialer til avfallsbehandling	kg	
Støv i luften	kg	
VOC utslipp	kg	

Vedlikehold (B2)/Reparasjon (B3)

.	Enhet	Verdi
Vedlikeholdsfrekvens*	-	
Hjelpematerialer	kg	
Andre ressurser		
Vannforbruk		
Elektrisitetsforbruk	kWh	
Andre energikilder	MJ	
Materialtap	kg	
VOC utslipp	kg	

Driftsenergi (B6) og vannbruk (B7)

.	Enhet	Verdi
Vannforbruk	m ³	
Elektrisitetsforbruk	kWh	
Andre energikilder	MJ	
Utstyrets varmeeffekt	kW	

Monterte produkter i bruk (B1)

.	Unit	Value

Utskifting (B4)/Renovering (B5)

.	Enhet	Verdi
Utskiftingsfrekvens*	stk	
Elektrisitetsforbruk	kWh	
Utskifting av slitte deler	0	

* Tall eller referanselevetid

Sluttfase (B8)

.	Enhet	Verdi
Farlig avfall	kg	
Blandet avfall	kg	
Gjenbruk	kg	
Resirkulering	kg	
Energigjenvinning		
Til deponi		

Transport avfallsbehandling (C2)

Type	Kapasitetsutnyttelse inkl retur %	Kjøretøytype	Distanse km	Brennstoff/Energi forbruk	Enhet	Verdi (l/t)
Bil					l/tkm	
Jernbane					l/tkm	
Båt					l/tkm	
Annet					l/tkm	

Scenarier etter A1-A4 er ikke inkludert

LCA: Resultater

Systemgrenser (X=inkludert, MND=modul ikke deklartert, MNR=modul ikke relevant)

Product stage				Construction installation stage	User stage								End of life stage				Beyond the system boundaries
Råmaterialer	Transport	Tilvirkning	Transport	Konstruksjons/ installasjonsfase	Bruk	Vedlikehold	Reparasjon	Utskiftinger	Renovering	Operasjonell energibruk	Operasjonell vannbruk	Demontering	Transport	Avfallsbehandling	Avfall til sluttbehandling		Gjenbruk/gjenvinning/ resirkulering- potensiale
A1	A2	A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	.	D
X	X	X	X	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	.	MND

Miljøpåvirkning (Environmental impact)

Parameter	Unit	00. Grus, Hagen Natur	01. Grovknusing, 1. knusetrinn, Hagen Natur	02. Finknuser, 2. knusetrinn, Hagen Natur	
GWP	kg CO ₂ -eq	4,91E-02	1,19E+00	2,85E+00	
ODP	kg CFC11 -eq	8,00E-09	2,04E-07	4,98E-07	
POCP	kg C ₂ H ₄ -eq	1,43E-05	2,60E-04	5,95E-04	
AP	kg SO ₂ -eq	1,85E-04	6,79E-03	1,91E-02	
EP	kg PO ₄ ³⁻ -eq	4,57E-05	1,58E-03	4,26E-03	
ADPM	kg Sb -eq	5,38E-08	9,89E-07	2,42E-06	
ADPE	MJ	7,03E-01	1,71E+01	4,08E+01	
Parameter				Unit	A4
GWP				kg CO ₂ -eq	8,28E-01
ODP				kg CFC11 -eq	1,70E-07
POCP				kg C ₂ H ₄ -eq	1,29E-04
AP				kg SO ₂ -eq	2,14E-03
EP				kg PO ₄ ³⁻ -eq	2,95E-04
ADPM				kg Sb -eq	1,97E-06
ADPE				MJ	1,36E+01
GWP Global warming potential; ODP Depletion potential of the stratospheric ozone layer; POCP Formation potential of tropospheric photochemical oxidants; AP Acidification potential of land and water; EP Eutrophication potential; ADPM Abiotic depletion potential for non fossil resources; ADPE Abiotic depletion potential for fossil resources					
Leseeksempel 9,0 E-03 = 9,0*10 -3 = 0,009					
*INA Indicator Not Assessed					

Ressursbruk (Resource use)

Parameter	Unit	00. Grus, Hagen Natur	01. Grovknusing, 1. knusetrinn, Hagen Natur	02. Finknuser, 2. knusetrinn, Hagen Natur	
RPEE	MJ	1,15E-02	2,12E-01	6,94E+00	
RPEM	MJ	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	
TPE	MJ	1,15E-02	2,12E-01	6,94E+00	
NRPE	MJ	7,15E-01	1,74E+01	4,17E+01	
NRPM	MJ	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	
TRPE	MJ	7,15E-01	1,74E+01	4,17E+01	
SM	kg	0,00E+00	3,00E-06	3,00E-06	
RSF	MJ	0,00E+00	0,00E+00	1,14E-03	
NRSF	MJ	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	
W	m ³	1,26E-04	2,29E-03	5,26E-03	
Parameter				Unit	A4
RPEE				MJ	2,47E-01
RPEM				MJ	0,00E+00
TPE				MJ	2,47E-01
NRPE				MJ	1,40E+01
NRPM				MJ	0,00E+00
TRPE				MJ	1,40E+01
SM				kg	0,00E+00
RSF				MJ	0,00E+00
NRSF				MJ	0,00E+00
W				m ³	3,32E-03
RPEE Renewable primary energy resources used as energy carrier; RPEM Renewable primary energy resources used as raw materials; TPE Total use of renewable primary energy resources; NRPE Non renewable primary energy resources used as energy carrier; NRPM Non renewable primary energy resources used as materials; TRPE Total use of non renewable primary energy resources; SM Use of secondary materials; RSF Use of renewable secondary fuels; NRSF Use of non renewable secondary fuels; W Use of net fresh water					
Leseeksempel 9,0 E-03 = 9,0*10 -3 = 0,009					
*INA Indicator Not Assessed					

Livsløpets slutt - Avfall (End of life - Waste)

Parameter	Unit	00. Grus, Hagen Natur	01. Grovknusing, 1. knusetrinn, Hagen Natur	02. Finknuser, 2. knusetrinn, Hagen Natur	
HW	kg	2,79E-06	1,46E-05	2,63E-05	
NHW	kg	7,85E-03	1,69E-01	4,31E-01	
RW	kg	INA*	INA*	INA*	
Parameter				Unit	A4
HW				kg	7,47E-06
NHW				kg	1,28E+00
RW				kg	INA*
HW Hazardous waste disposed; NHW Non hazardous waste disposed; RW Radioactive waste disposed					
Leseeksempel 9,0 E-03 = 9,0*10 -3 = 0,009					
*INA Indicator Not Assessed					

Livsløpets slutt - Utgangsfaktorer (End of life - Output flow)

Parameter	Unit	00. Grus, Hagen Natur	01. Grovknusing, 1. knusetrinn, Hagen Natur	02. Finknuser, 2. knusetrinn, Hagen Natur	
CR	kg	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	
MR	kg	1,00E-06	1,95E-03	4,10E-03	
MER	kg	0,00E+00	0,00E+00	0,00E+00	
EEE	MJ	INA*	INA*	INA*	
ETE	MJ	INA*	INA*	INA*	
Parameter				Unit	A4
CR				kg	0,00E+00
MR				kg	0,00E+00
MER				kg	0,00E+00
EEE				MJ	INA*
ETE				MJ	INA*
CR Components for reuse; MR Materials for recycling; MER Materials for energy recovery; EEE Exported electric energy; ETE Exported thermal energy					
Leseeksempel 9,0 E-03 = 9,0*10 -3 = 0,009					
*INA Indicator Not Assessed					

Norske tilleggskrav

Klimagassutslipp fra bruk av elektrisitet i produksjonsfasen

Nasjonal produksjonsmix fra import, lavspenning (inkludert produksjon av overføringslinjer, i tillegg til direkte utslipp og tap i nett) er brukt for anvendt elektrisitet i produksjonsprosessen (A3). Bakgrunnsdata er presentert i tabellen under. Karakteriseringsfaktorer fra EN15804:2012+A1:2013 er benyttet.

Farlige stoffer

Produktet er ikke tilført stoffer fra REACH Kandidatliste eller den norske prioritetslisten.

Inneklima

Ikke relevant.

Bibliografi

NS-EN ISO 14025:2010 Miljømerker og deklarasjoner - Miljødeklarasjoner type III - Prinsipper og prosedyrer.

NS-EN ISO 14044:2006 Miljøstyring - Livsløpsvurderinger - Krav og retningslinjer.

NS-EN 15804:2012+A1:2013 Bærekraftig byggverk - Miljødeklarasjoner - Grunnleggende produktkategoriregler for byggevarer.

ISO 21930:2017 Sustainability in buildings and civil engineering works -

Core rules for environmental product declarations of construction products and services.

ecoinvent v3.3 (2016), Alloc Rec, Swiss Centre of Life Cycle Inventories.

Iversen et al., (2018) eEPD v3.0 - Background information for EPD generator system. LCA.no rapportnummer 04.18

Iversen et al., (2019) EPD-generator for Norsk Bergindustri, Bakgrunnsrapport for bransjeapplikasjon og datagrunnlag, LCA.no rapportnummer 07.19.

NPCR Part A: Construction products and services. Ver. 1.0. April 2017, EPD-Norge.

 epd-norge.no The Norwegian EPD Foundation	Programoperatør og utgiver Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner Pb. 5250 Majorstuen 0303 Oslo Norway	Telefon: +47 23 08 82 92 e-post: post@epd-norge.no web: www.epd-norge.no
 GUNNAR HOLTH GRUSFORRETNING AS	Eier av deklarasjon Gunnar Holth Grusforretning AS Postboks 1223 2206 Kongsvinger	Telefon: +47 92 43 30 78 Fax: e-post: bjorn@gholth.no web: www.gholth.no
	Forfatter av livsløpsrapporten LCA.no AS Dokka 1C 1671 Kråkerøy	Telefon: +47 916 50 916 Fax: e-post: post@lca.no web: www.lca.no
	Utvikler av EPD-generator LCA.no AS Dokka 1C 1671 Kråkerøy	Telefon: +47 916 50 916 e-post: post@lca.no web: www.lca.no